

طرح دوره نظری



معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

عنوان درس/دوره: سلامت در حوادث و بلایا		گروه آموزشی: فوریت های پزشکی	
تعداد واحد/ساعت: 1.5 واحد (1 ن 0.5 ع)		دانشکده/ مرکز آموزشی درمانی: پرستاری مامایی شهید بهشتی	
تعداد گروه هدف: 22 نفر		مدت زمان ارائه درس/ کارگاه / دوره: نیمسال دوم 1402-1403	
رشته: کارشناسی فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستان		زمان شروع: 16 بهمن 1402	
مشخصات استادان مسؤول:			
نام	نام خانوادگی	رتبه	شماره تماس
مجید	پورشیخیان	دانشیار	01333555056
محمدمدتی	مقدم نیا	دانشیار	01333555056
مشخصات استادان/مدرسان همکار:			
نام	نام خانوادگی	رتبه	شماره تماس
آدرس ایمیل	تلفن همراه	شماره تماس	آدرس ایمیل

معرفی و اهداف درس

1. معرفی مختصری در حدود 250 تا 300 کلمه در مورد درس بنویسید.

رشته شغلی فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی، نقش بسیار مهمی در شرایط تهدید کننده حیات مواجهه با بیماران و ترومایی بدحال در خارج از بیمارستان دارد و می تواند با اقدامات سریع از جمله ارزیابی مددجو، باز نگهداشتن راه هوایی، برقراری تنفس، کنترل و تثبیت علائم حیاتی، کنترل خونریزی ها، برقراری خط وریدی باز، کنترل سطح هوشیاری و تشنج و تثبیت اندام های فوقانی و تحتانی و ... در کاهش مرگ ومیر مصدومین ترومایی ناشی از حوادث و بلایا بسیار موثر باشد. بنابراین باید دانش، مهارت و آگاهی کافی در نحوه بکارگیری مهارت ها و تصمیم گیری آنی و درست را داشته و مراقبت های لازم را برای همه گروه های سنی انجام دهند.

درس سلامت در حوادث و بلایا، یکی از دروس تخصصی رشته فوریت های پزشکی است. با توجه به بروز روزافزون حوادث و بلایای طبیعی و بشرزاد در جهان و کشور و همچنین حجم بالای حوادث ترافیکی، ضرورت دارد نیروهای متخصص آشنایی لازم برای مدیریت بهینه سلامت در حوادث و بلایا را داشته باشند. دانشجو در این درس با تعاریف و اصطلاحات مرتبط با بلایا، تاریخچه و تعاریف مدیریت بلایا، چرخه مدیریت بلایا و مفاهیم اولیه، بلایای طبیعی و بشرزاد، زمین لرزه، سیل، طوفان، صاعقه، گردباد و آتشفشان، حوادث هسته ای، بیولوژیک، پرتوی، شیمیایی و بیوتروریسم، ارزیابی و تحلیل خطر، برنامه ملی پاسخ بلایا، ICS و HICS، حوادث با مصدومین انبوه، سامانه هشدار اولیه و همچنین بازدید از EOC دانشگاه و شرکت در مانورهای مقابله با بلایا (عملی) آشنا می شوند و مهارت های نسبی لازم را کسب می کند.

آشنایی با تعاریف، تاریخچه، اصطلاحات بلایا / مدیریت بلایا و سازمان های مرتبط
آشنایی با مراحل چرخه مدیریت بلایا و مفاهیم آن
آشنایی با حوادث هسته ای، بیولوژیک، پرتوی، شیمیایی و بیوتروریسم
آشنایی با سیستم فرماندهی حادثه (ICS و HICS)
آشنایی با انواع بلایا: زمین لرزه، سیل، طوفان، صاعقه، گردباد و آتشفشان
آشنایی با ارزیابی و تحلیل خطر
آشنایی با برنامه ملی پاسخ به بلایا (EOP)
آشنایی با حوادث با مصدومین انبوه
آشنایی با سامانه هشدار اولیه

اهداف اختصاصی درس / کارگاه / دوره:

از دانشجو/ دستیار انتظار می رود در پایان دوره:

۱- تعاریف، تاریخچه، اصطلاحات بلایا / مدیریت بلایا و سازمان های مرتبط را بشناسد:

- ترمینولوژی اورژانس، حوادث و بلایا و مدیریت بلایا را بداند.
- تعاریف بلایا از نظر سازمان جهانی بهداشت را بداند.
- با منابع و پایگاه های مهم داده ای دسترسی به اطلاعات مرتبط با مدیریت بلایا را بشناسد.
- با سازمان های ملی و بین المللی مدیریت بلایا و مدیریت سلامت در بلایا آشنا شود.

۲- مراحل چرخه مدیریت بلایا (کاهش خطر، آمادگی، پاسخ و بازیابی) و مفاهیم آن را بشناسد:

- چهار مرحله مهم چرخه مدیریت بلایا را بشناسد.
- اهمیت آموزش در کاهش خطر بلایا را بداند.
- اقدامات سازه ای مرحله کاهش خطر بلایا را بشناسد.
- اقدامات غیر سازه ای کاهش خطر بلایا را بشناسد.
- اهمیت آموزش در آمادگی برای بلایا را بداند
- اهمیت برنامه ریزی، هماهنگی و همکاری در آمادگی را بشناسد.
- اهمیت تمرین و مانور در آمادگی بلایا را بداند.
- انواع برنامه ریزی آمادگی بلایا را بشناسد.
- هشدار اولیه یا زودرس (Early warning) در حوادث و بلایا را بداند.
- اولین اقدامات مرحله پاسخ را بداند.
- برنامه پاسخ به نیازهای پایه جامعه متاثر از بلایا را بداند.
- نیازهای روانی و دیگر نیازهای مرحله پاسخ را بداند.
- لزوم بازسازی و توسعه پایدار پس از مرحله پاسخ را بداند.

۳- حوادث هسته ای، بیولوژیک، پرتوی، شیمیایی و بیوتروریسم (CBRN) و اقدامات آن ها را بشناسد.

- تاریخچه حملات شیمیایی، بیولوژیک و هسته ای را بداند.
- انواع حملات شیمیایی را بشناسد.
- گروه های مختلف بیوتروریسم را بشناسد.
- ابعاد حملات هسته ای را بشناسد.
- مراقبت های مهم سلامتی در حملات CBRN را بداند.

۴- سامانه فرماندهی حادثه (Incident Command System & Hospital ICS or HICS) را بشناسد:

- اجزاء فرماندهی ICS را بشناسد.
- واحدهای مهم ساختار ICS و HICS را بشناسد.

- روش کار در ICS و HICS را بدانند.
- تعریف حادثه با مصدومین انبوه (Mass Casualty Incident or MCI) را بدانند.
- روش تریاژ در حوادث با مصدومین انبوه را نام ببرند.
- 5- انواع بلایای بشرزاد و طبیعی: زمین لرزه و راه های مقابله را بشناسد.**
 - تقسیم بندی انواع بلایا را بدانند.
 - تعریف زمین لرزه را بدانند.
 - امواج لرزه ای زمین لرزه را بشناسد.
 - مقیاس های مرتبط با زمین لرزه را بدانند.
 - عوامل موثر بر بروز پیامدهای پس از زمین لرزه را بدانند.
 - اقدامات قبل، حین و پس از وقوع زمین لرزه را بدانند.
 - روش جستجو نجات و فوریت های پزشکی پس از زمین لرزه را بدانند.
- 6- انواع بلایای بشرزاد و طبیعی: سیل، طوفان، صاعقه، گردباد و آتشفشان و راه های مقابله را بشناسد.**
 - تعریف، انواع و اقدامات مهم قبل، حین و پس از وقوع آتشفشان را بدانند.
 - تعریف، انواع و اقدامات مهم قبل، حین و پس از وقوع سیل را بدانند.
 - تعریف، انواع و اقدامات مهم قبل، حین و پس از وقوع صاعقه را بدانند.
 - تعریف، انواع و اقدامات مهم قبل، حین و پس از وقوع طوفان را بدانند.
- 7- روش ارزیابی و تحلیل خطر را بدانند.**
 - با مفاهیم خطر، مخاطره و آسیب پذیری آشنا شود.
 - اهمیت ارزیابی مخاطرات را بشناسد.
 - عناصر مهم تحلیل مخاطرات و خطر را بشناسد.
 - روش اولویت بندی مخاطرات را بدانند.
 - درمان خطر را بدانند.
- 8- برنامه ملی پاسخ نظام سلامت در بلایا و فوریت ها (Emergency Operation Plan) را بشناسد.**
 - مبانی عملیات پاسخ را بشناسد.
 - کارکردهای مرحله آمادگی را بدانند.
 - کارکردهای مرحله پاسخ را بشناسد.
 - کارکردهای اختصاصی عملیات اورژانس بیمارستانی و پیش بیمارستانی را بشناسد.

پایان	شروع	روش تدریس	تاریخ	مدرس	عنوان	جلسه
11.30	10	حضور	02.11.16	دکتر پورشیخان	تعاریف، تاریخچه، اصطلاحات مدیریت بلایا ترمینولوژی اورژانس، حوادث و بلایا و مدیریت بلایا تعاریف بلایا از نظر سازمان جهانی بهداشت منابع مهم داده ای اطلاعات مدیریت بلایا سازمان های ملی و بین المللی مدیریت بلایا	1
11.30	10	حضور	02.11.23	دکتر پورشیخان	چرخه مدیریت بلایا (کاهش خطر، آمادگی، پاسخ و بازیابی) چهار مرحله مهم چرخه مدیریت بلایا اهمیت آموزش در کاهش خطر بلایا اقدامات سازه ای مرحله کاهش خطر بلایا اقدامات غیر سازه ای کاهش خطر بلایا اهمیت آموزش در آمادگی برای بلایا برنامه ریزی، هماهنگی و همکاری در آمادگی اهمیت تمرین و مانور در آمادگی بلایا انواع برنامه ریزی آمادگی بلایا هشدار زودرس/اولیه (Early warning) در بلایا اولین اقدامات مرحله پاسخ برنامه پاسخ به نیازهای پایه جامعه متاثر از بلایا نیازهای روانی و دیگر نیازهای مرحله پاسخ لزوم بازسازی و توسعه پایدار پس از مرحله پاسخ	2
11.30	10	Mp4	02.11.30	دکتر پورشیخان	حوادث هسته ای، بیولوژیک، پرتوی، شیمیایی و بیوتروریسم (CBRN) تاریخچه حملات شیمیایی، بیولوژیک و هسته ای انواع حملات شیمیایی گروه های مختلف بیوتروریسم ابعاد حملات هسته ای مراقبت های مهم سلامتی در حملات CBRN	3
11.30	10	Mp4	02.12.07	دکتر مقدم نیا	سامانه فرماندهی حادثه (ICS) اجزاء فرماندهی ICS واحدهای مهم ساختار ICS و HICS روش کار در ICS و HICS تعریف حوادث با مصدومین انبوه (MCI) انواع تریاژ در حوادث با مصدومین انبوه	4
11.30	10	Mp4	02.12.14	دکتر پورشیخان	انواع بلایای بشرزاد و طبیعی: زمین لرزه تقسیم بندی انواع بلایا تعریف زمین لرزه امواج لرزه ای زمین لرزه مقیاس های مرتبط با زمین لرزه عوامل موثر بر بروز پیامدهای پس از زمین لرزه.	5

					اقدامات قبل، حین و پس از وقوع زمین لرزه جستجو نجات و فوریت های پزشکی پس از زمین لرزه	
11.30	10	Mp4	02.12.21	دکتر پورشیخیان	بلاایای طبیعی: سیل، طوفان، صاعقه و آتشفشان انواع و اقدامات مهم حین و پس از وقوع آتشفشان انواع و اقدامات مهم قبل، حین و پس از وقوع سیل انواع و اقدامات مهم قبل، حین و پس از وقوع صاعقه انواع و اقدامات مهم قبل، حین و پس از وقوع طوفان	6
11.30	10	Mp4	03.01.20	دکتر پورشیخیان	ارزیابی مخاطرات و تحلیل خطر آشنایی با مفاهیم خطر، مخاطره و آسیب پذیری اهمیت ارزیابی مخاطرات عناصر مهم تحلیل مخاطرات و خطر روش اولویت بندی مخاطرات درمان و مدیریت خطر	7
11.30	10	Mp4	03.01.27	دکتر مقدم نیا	برنامه ملی پاسخ نظام سلامت در بلایا و فوریتها (EOP) مبانی عملیات پاسخ کارکردهای مرحله آمادگی کارکردهای مرحله پاسخ کارکرد اختصاصی عملیات اورژانس پیش بیمارستانی کارکردهای اختصاصی عملیات اورژانس بیمارستانی	8
14	10	حضور	03.02.03	دکتر مقدم نیا	بازدید از EOC و MCMC دانشگاه	9 10
14	10	حضور	03.02.10	دکتر مقدم نیا	شرکت در مانور مقابله با بلایا	10 12

منابع اصلی درس:

- 1- اردلان علی و همکاران، درسنامه سلامت در حوادث و بلایا: آخرین چاپ
- 2- ملینا الکساندر، درسنامه جامع اورژانس طبی پیش بیمارستانی، آخرین چاپ
- 3- برنامه ملی پاسخ نظام سلامت در بلایا و فوریتها
- 4- فایل های mp4

نوع محتوا

پاورپوینت همراه با صوت متن (Word, Pdf) تصویر پاورپوینت سایر موارد قابل دانلود

تکالیف و پروژه ها:

• تکالیف طول ترم

برای تنظیم تکالیف توجه کنید لطفاً به تقویم تحصیلی نیمسال توجه کرده و زمانبندی مناسبی در تکالیف درس خود لحاظ نمایید.

شماره	عنوان تکلیف	شرح تکلیف	مهلت پاسخ دانشجویان	فیدبک مدرس	هدف از ارائه تکلیف
1					
2					
3					

نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول ترم (ب) پایان دوره

تاریخ	نمره/درصد	روش ارزشیابی
	80%	آزمون پایان ترم
	20%	تکلیف و سوال مشارکت فعال در کلاس

مقررات و انتظارات از دانشجویان/شرکت کنندگان:

هر دانشجو/شرکت کننده طی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- ✓ رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی
- ✓ اخذ موضوعات درسی و محتوای درس
- ✓ مطالعه محتوای آموزشی
- ✓ ارائه به موقع تکالیف محول شده
- ✓ حضور و شرکت فعال و فضاهاى مشارکتی
- ✓ شرکت در آزمون آنلاین (در صورت لزوم) و یا حضوری میان ترم و پایان ترم